

**Maestrul de șah Ladislau (László) Karácsonyi,
motorul vieții șahiste din Oradea, coordonator și pedagog desăvârșit**

Întocmit de ing. **Makai Zoltan**, Oradea

Karácsonyi Ladislau (László) s-a născut în Oradea în anul 1910. După școala medie, a urmat cursurile unei școli postliceale de economie-comerț. După terminarea studiilor s-a angajat în sectorul bancar.

Deja din tinerețe a devenit un iubitor al jocului de șah. Activitatea competițională a început-o la clubul Maccabi din Oradea. Cel de al doilea război mondial a intervenit dur și în viața lui Karácsonyi Laszlo, dar a reușit să înfrunte ororile războiului. După terminarea războiului, se întoarce la Oradea și este angajat la Banca Națională - sucursala Oradea în funcția de șef de serviciu.

În curând revine și la activitatea șahistă și face parte din grupul de jucători care încep organizarea vieții șahiste din Oradea. Participă la organizarea competițiilor locale, atât a celor individuale, cât și a celor pe echipe.

În anul **1947** participă deja la finala Campionatului României, desfășurată la Brașov între 5-24 august. Campionatul a fost câștigat de maestrul dr. Ioan Balogh (stabilit în Ungaria, care a participat *hors concours*), care a obținut 13½ puncte, urmat de Traian Ichim cu 12½ p. și care a devenit campion național. Karácsonyi s-a clasat ultimul, pe locul 19, acumulând numai 2½ p. în 8 runde, întrucât s-a retras din competiție. Chiar și așa a făcut remiză cu dr. Balogh, Tr. Ichim, dr. Troianescu și l-a învins pe Andrițoiu. În acest an obține titlul de maestru de șah.

În acești ani, în Oradea se joacă deja șahul în condiții bune, Liga de șah dispunând de o sală adecvată. În ziarul local "Fáklya" apare și o rubrică de șah, condusă de maestrul Karacsonyi.

În anii următori, el participă cu succes la diferite faze ale campionatului R.P.R. Astfel în anul **1953** la semifinala de la Târgu Mureș, ocupă locul II-III împreună cu Mișu Rădulescu cu 11 p. din 15 posibile. Semifinala a fost câștigată de Mihai Șuta cu 11½ p.¹

La finala campionatului R.P.R. din **1953** nu au mai participat nici Șuta și nici Karácsonyi. Din notițele lui Șuta, și respectiv din amintirile unor jucători mai în vârstă, rezultă că cei doi au fost suspendați pentru comportament nesportiv, pentru că (zice-se!) Șuta, prin jocul slab prestat cu Karacsonyi, și-ar fi favorizat coechipierul în dauna altui jucător.

În anul **1954** obține un rezultat frumos la semifinala campionatului republican, grupa Oradea, clasându-se pe locul II-IV cu 11½ p. din 16, alături de I. Halic și Ed. Nacht. Pe primul loc la această semifinală s-a clasat maestrul emerit al sportului Ștefan Szabo, cu 12½ p.

Finala din acel an a avut loc la București în perioada 20 nov. - 19 dec. și campion a devenit dr. Octav Troianescu. Karácsonyi s-a clasat pe penultimul loc cu 5 p. din 19, înaintea lui O. Weisman. Mihai Șuta s-a clasat pe locul X cu 10 puncte. Ștefan Szabo nu a mai participat la această finală, întrucât în luna octombrie subit a decedat. La acest campionat Karacsonyi a făcut remiză cu Soos, Weissman, Radovici, Nacht, I. Szabo, dr. Troianescu, I. Bălănel și Halic. Îl învinge pe Th. Ghițescu într-o partidă frumoasă, reprodusă în *R.R. de Șah*², care demonstrează calitățile sale de jucător.

În **1955** obține un rezultat mai slab la semifinala grupa Arad, unde se clasează doar pe locul 13 cu 6/16 p.

¹ Din notițele lui Mihai Șuta redăm partida câștigată de Karacsonyi împotriva sa: **Karacsonyi L. - Șuta M.** (Apărarea Rusă) 1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 3.C:e5 d6 4.Cf3 C:e4 5.d4 Ne7 6.Nd3 d5 7.0-0 0-0 8.c4 Nf5 9.c:d5 D:d5 10.Te1 Nb4? 11.Cc3!! C:c3!? 12.b:c3 N:c3 13.Te5 Dd6 14.Tf5 N:a1 15.Nf4 Da3 16.Cg5 h6 17.C:f7! Cc6 18.C:h6+ g:h6 19.Dg4+ Rh8 20.N:h6 De7 21.Ng7+ D:g7 22.Dh5+ Rg8 23.Nc4+ [1-0]

² **Ghițescu Th. -Karacsonyi L.** (Gambitul Damei) 1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 c5 5.c:d5 Db6 6.d:e6 c:d4 7.e:f7+ R:f7 8.Ca4 Da5+ 9.Nd2 Dd5 10.Tc1 Ne6 11.Cf3 Ce4 12.Tc7+ Cd7 13.b3 Nd6 14.Tc4 Ce5 15.C:e5 D:e5 16.f6 Dh5 17.T:d4 Dh4+ 18.g3 C:g3 19.f5? - O greșeală decisivă, dar și așa albul nu mai putea salva partida - 19...Ce4# [0-1]

În **1956** în semifinala grupa Oradea, ocupă locul XI cu 8½/19 p. În cadrul acestei confruntări la Oradea, îi învinge pe Iuliu Szabo și pe Zoltan Nagy.

Participă la turneul maeștrilor de la Oradea din **1957** și ocupă locul XIV cu 4½/13 p. Îi învinge pe maeștrii Gică Alexandrescu, Ed. Nacht și pe Mihai Șuta, ceea ce demonstrează totuși forța sa de joc.

Încet, încet, pe lângă calitățile sale de jucător, se evidențiază și excelente abilități de conducător și antrenor. Astfel în anul **1951** este ales în funcția de președinte al Comisiei Regionale de Șah Crișana. Alegerea lui în această funcție reprezintă un succes deosebit. Se dovedește faptul că este un conducător dotat cu multe calități. Este deosebit de calm, are capacitatea de negociere și compromis, pregătire șahistă deosebită, simț pedagogic și un antrenor desăvârșit. Sub bagheta sa, șahul orădean înregistrează succese remarcabile în acea perioadă. În curând devine cunoscut în toată țara, nu numai ca jucător, dar și ca un bun conducător și căpitan de echipă.

A avut un aport deosebit la demararea competiției anuale între echipele orașelor Oradea, Arad, Cluj și Satu Mare, denumită **“Cupa celor patru orașe”**, competiție care s-a derulat în perioada **1952-1970**. La fel a inițiat organizarea competiției comemorative denumită **“Cupa Ștefan Szabo”** care s-a derulat în perioada **1955-1970**, cu participarea selecționatelor orașelor Oradea, Cluj, Timișoara, Satu Mare, Tg. Mureș și Baua Mare. A avut o preocupare deosebită față de promovarea în viața șahistă a femeilor, a școlarilor și în ansamblu a tinerilor.

Permanent a avut în jurul lui un grup de 25-30 de tineri ambițioși, dintre care mai mulți au ajuns jucători consacrați. Astfel, sub bagheta sa s-au format maeștrii Mihai Șuta, Ioan Fischer, János Jancso, Carol Drozd, Lajos Horváth, Renee Fărcaș, Ecaterina Stolnicu și nu în ultimul rând maestra internațională Zsuzsa Makai. A dispus de un larg repertoriu de cunoștințe în domeniul deschiderilor și a pus un mare accent pe cunoașterea finalurilor de partidă. Nu i-au plăcut remizele scurte, fără o confruntare adevărată. Cu ocazia competițiilor pe echipe, era în stare să analizeze toată noaptea partidele întrerupte, pentru a găsi varianta cea mai bună de urmat, care să-l surprindă pe adversar.

A colaborat cu mai mulți șahiști de renume din țară – I. Halic, I. Malcoci, P. Fargo și alții – și cu redactorii revistelor de specialitate din țară și din străinătate. Presa locală și revistele au fost informate întotdeauna obiectiv despre competițiile care au avut loc. Pe parcursul mandatului de președinte al comisiei de șah, a soluționat multe conflicte deosebit de delicate. Astfel, până și conducătorii politici i-au recunoscut calitățile sale deosebite de bun organizator. A avut un simț autocritic deosebit, care a mărit și mai mult prestigiul său, iar răbdarea sa a devenit proverbială. În acele vremuri grele, a fost nevoie de multe ori de înțelepciune și de o viziune clară, pentru a-i apăra pe jucătorii de șah de acuzațiile nefondate ale autorităților.

Din cauza preocupărilor sale profesionale, în anul **1960** s-a retras din funcția de președinte al comisiei de șah. În continuare s-a dedicat numai activității de educație și formare ale tinerilor.

Din păcate, starea lui de sănătate s-a înrăutățit vertiginos și în anul **1964**, a trecut pe cealaltă lume. A plecat dintre noi la vârsta de numai 54 ani, plin de planuri ambițioase și cu o experiență bogată.

Șahiștii orădeni, conducătorii mișcării șahiste, au decis în unanimitate, ca în memoria lui să se organizeze anual o competiție între echipele orădene denumită **“Cupa Karácsonyi”**. Soția sa, cunoscuta scriitoare Magda Simon, a sponsorizat această competiție (desfășurată în perioada 1965-1980) și a înmănat în fiecare an echipelor câștigătoare premiile cuvenite.